

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:
Sátoraljauhely
Vármegyeház
II. udvar, 1. emelet.

ZEMPLÉNI GAZDA

MEZŐ- ÉS SZŐLŐGAZDASÁGI SZAKLAP

Megjelenik min-
den hó 5. és 20-án
Előfizetési ár:
Egy évre 4 pengő
Hirdetések
díjszabás szerint

Főszerkesztő:

Dr. báró WALDBOTT FRIGYES
elnök.

A Zemplénavármegyei Gazdasági
Egyesület hivatalos közlönye.

Felelős szerkesztő:

ENGELBERTH REZSŐ
ügyvezető titkár

Mezőgazdasági rovat

Rovatvezető: dr. báró Waldbott Frigyes
a Zemplénavármegyei Gazdasági Egyesület elnöke.

Gazdák új éve.

Irta: Szoural Lajos uradalmi intéző.

Tállya, 1930 dec. 31.

A komor szilveszteri nap nemcsak az év utolsó napja, hanem egyuttal a számadások napja, visszapillantása az elmúlt esztendőnek, amelyet mindenki kivétel nélkül arra használ fel, hogy legalább egy pillanatra megálljon, visszapillantást tegyen, lezárja egy év számadását és összehasonlitsa azt az elmúlt esztendővel.

Egy ősrégi újévi köszöntő verse cseng a fülemben, amely a többek között a jókivánatokkal azt mondja az újévre, hogy . . . ne olyan szomorút, örvendetesebbet, bort, buzát, eleget, holtunk után örök üdvösséget, tiszta szivemből kívánok az egész háznépnek . . . Ez a kis egyszerű jókivánat, amelyet talán még a nagyapáink nagyapjánál is elmondtak újévkor a kántáló gyermekek, világosan mutatja, hogy az emberek Szilveszter napján sohasem voltak megelégedve az elmúlt esztendővel, az mindig szomorú emlékeket hagyott a lelkekben, mert sohasem váltotta be a hozzá fűzött reményeket.

A mai, valóban szomorú emlékekkel telt év utolsó órájában ez a kis újévi köszöntő vers az, amely reménnyel tölti el a lelket és ha visszapillantást teszek egy év határain túl, visszatekintek a múltba, meg kell állapítanom azt is, hogy a most elmúlt év előtt is voltak gyászos, talán még gyászosabb emlékü évek is, elégedetlenek voltak az emberek máskor is, de mindig jött valami, ami kisegítette a közgazdaság kátyuba ragadt szekerét.

Ezt a segítséget az elkövetkezendő újév fogja hozni, de csak akkor, ha az évvégi számadás helyes volt, ha a gazdák mérlegelik az adott helyzetet és nem csodáktól, hanem kitartó szívós

munkától várják a mai igen nehéz helyzet megoldását.

Nincsen talán senki, aki ne látott volna még kis hangyákat, amint súlyos terhekkel megrakodva igyekeznek lakásuk felé. Ezer és ezer akadály tornyosul a kis szorgalmas hangya elé, már-már eléri célját, amikor terhével együtt visszaesik oda, ahonnan elindult, de ez a kis hangya nem veszíti el a türelmét, újra elindul, tizszer, százszor vissza is kell talán térnie, de türelmét nem veszíti el, hanem folytatja tovább a megkezdett fáradságos munkáját.

Ha a kis hangyáról a gazdatársadalomra esik tekintetünk, elszomorodva kell látnunk, hogy gazdatársadalmunk elvesztette munkakedvét, elvesztette akaraterejét, kívülről, valami felsőbb hatalomtól várja a segítségét. Pedig itt érvényesül a legjobban az a régi közmondás: „Segíts magadon, az Isten is megsegít.” Ha mi magunk a legvégső erőfeszítéssel is, ha kell, nem segítünk magunkon, úgy a mai nehéz helyzetből soha nem fogunk kijutni. Nincs az a nehéz helyzet, amelyen segíteni nem lehet és az fog a leghamarabb a bajból kijutni, aki legelőször siet a gazdasági krízis romjainak az eltakarítására és az elpusztult helyen legelőször kezdi meg az építő munkát.

Ne felejtjük el, hogy a repülőgép kiszoríthatja a vasutat, előttünk még ismeretlen technikai berendezések felfordíthatják a világ mai rendjét, de akkor is kell enni kenyeret, húst, főzeléket, vagy gyümölcsöt, akkor is szükség lesz olyan nyersanyagokra, amelyeket csak az őstermelés és legfőképpen a mezőgazdaság tud előállítani. A mezőgazdaság vissza tud fejlődni, ha kell a kőkorszak alatti időkhöz is és meg tud élni ezen kezdetleges formájában ipar és kereskedelem nélkül. A mezőgazdaság minden termelés alapja és a mai világrend, a munkamegosztásra alapított elképzelhetetlen technikai berendezésével együtt ezen a sziklaszilárd alapon nyugszik, amelynek a legkisebb meglazulása először a rajta nyugvó és ránehezdedő foglalkozási ágakat pusztítja el.

A mezőgazda, mint minden termelés alapja,

a válságokból a leghamarabb tud talpraállni. Vásárlóereje átmenetileg teljesen lecsökken, az iparos és kereskedő emiatt még nagyobb bajba, nehezebb helyzetbe jut, de erős akarattal, szívós munkával le tudja küzdeni az elébe tornyosuló összes akadályokat.

Szilveszter estéjén pillantsunk vissza az elmúlt tíz évre. A jó gazdasági évekre visszamlékezve, találja meg mindenki önmagában a hibát, amikor mindig jó időkre számítva könnyelmű vásárlásokba bocsátkozott, amikor gépeket, földet vett jó aratásokba és magas buzaárakba vetett hittel és remélte, hogy sokkal könnyebben és sokkal jobban fog tudni élni, mint azelőtt. Ebben a reményben nőttek az igényei, elvette gazdaságának lüktető erejét, a forgó tőkét, könnyelmű vállalkozásokba kezdett, amelynek szomoru bőjtje elkövetkezett ma, amikor földjét elviselhetetlen adósság terheli, amikor az alacsony buzaárakból az adót és a kamatot sem képes kifizetni.

Most pedig ahelyett, hogy megmaradt erejével igyekezne a bajból kijutni, elvesztette munkakedvét, elvesztette önmagát, idegesen kapkod és még jobban süllyed a lejtőn lefelé.

Most emelje fel minden gazdatársam a fejét, most gondoljon a kis hangyára, most az ó-év estéjén tegyen pontot gazdálkodásának e szomoru korszakára és az újév hajnalán, kezdjen új életet.

Zemplénnvármegye Magyarország ezeréves történetében mindenkor első volt. Legyenek most a zempléni gazdák az elsők, akik megtalálják a gazdasági élet e sűrű ködéből a kivezető utat. Az egyedüli helyes utat a szervezkedésben, az öszetartásban, a szövetkezésben van. Fogjunk össze, ami nem sikerült egy gazdának, amit nem tud megtenni tíz, vagy száz gazda, az kell, hogy sikerüljön mindnyájunknak. Ha egymásban bizunk és mindnyájan összefogunk és egységessé tesszük a termelésünket és egységessé tesszük az értékesítést, akkor igen sok bajtól, igen sok kellemetlenségtől, igen sok veszteségtől menekülünk. Ha saját szervezetünkkel látjuk el magunkat, úgy sok fillér marad a zsebünkben és ezekből a fillérekben fogjuk megmenteni a lábunk alatt már megcsuszott földet.

Ehez a munkához nagy akaraterő, nagy lemondás és még több bizalom kell és ha bár igen röges ennek az utnak kezdete, de lassan járhatóvá lesz. Ne kapkodjunk új termelési irányok felé, hanem fektessünk nagyobb súlyt a jelenlegi gazdálkodásra, számoljunk gondosabban, mint eddig, a befektetésnél, anyagfelhasználásnál legyünk körültekintőbbek, szövetkezve igyekezzen a legkisebb

gazda is kihasználni azokat az előnyöket, amelyeket magára hagyva eddig kihasználni képtelen volt. Legfőképpen azonban vigyázzunk az úgynevezett gazdasági melléktermelésekre. Gondoljunk arra, hogy kellő szervezethez mellett néhány baromfi, néhány gyümölcsfa több hasznot hoz, mint egy-egy hold föld. Ha kellő számítást végzünk, megállapíthatjuk, hogy talán azért nem telik törlesztésre, mert csak 1000–1500 liter tejet ad a tehénünk, mert szervezetlenség hiányában 50 fillérral kevesebbet kapunk a buzáért, takarmányárpa árat a sörárpáért, 1–2%-al magasabb kamatot fizetünk a tartozásért és egyedül vállaljuk egyes, nekünk szükséges cikkeknek a fuvarköltségét, amit jól szervezve 5–6 gazda osztana meg egymás közt.

Közös bajba jutottunk és ebből a bajból csak közös erővel tudunk kijutni. A lapok hasábot irnak a gazdasági krízisről, nyilatkoznak neves emberek, megállapítják mindannyian kétségkívül, hogy nagy baj van, hogy ég a ház. Ha minden cikkiró ezen megállapítása helyett egy egy mentő gondolatot hozott volna, ha a néma szemlélődők mindegyike csak egy veder vizet hozott volna az égő tető eloltásához, akkor már régen eloltottuk volna a tüzet, már régen megtaláltuk volna a gazdasági helyzet megoldásának útját.

Megállapítások helyett kezdjünk a munkához. Legelső legyen pedig az, hogy minden gazda ki-mélet nélkül repítse ki portájáról a nap-nap után botorkáló legkülönbözőbb ügynököket. Ezek voltak azok, akik a saját üzleti hasznukra való tekintettel lelkiismeretlenül belevitték a gazdát a leghihetlenebb vásárlásokba. Jöttek a gépek, jött az olaj, a benzin, a legkülönbözőbb és kimondhatatlan nevű védekező szerek. A gép ócskavas lett, a szin tele van fel nem használt anyaggal, a kamarában pedig garmadával állanak a különféle vegyszerek, melyekről a szegény gazdának sejtelve sincs, hogy mire való? Jöttek azután az ügyvédi felszólítások, a per, elment a riskatehén, elment a nagyapától örökölt szántóföld, megszületett a váltó, amelynek a kamatait fizetni sem tudja a szegény gazda.

Amikor a legnagyobb veszedelmétől megszabadult a gazda, szervezzen meg egy helyet, amely az övé, ahova bemeleg tanácsért, ahol meghallgatják, ahol segítséget kap, ahol beszereznek neki mindent, amire szüksége van, ahol eladják a terményét, ahol bebiztosítják a házáat, ahol kölcsönt adnak, ahol figyelembe veszik teherviselő képességét. Ha minden községnek vagy minden járásnak lesz egy ilyen gazdasági tanácsadó irodája, ahova a gazda hazamegy, ahol minden bajára

megtalálja az orvosságot és amelynek fenntartási költsége aránytalanul kevesebb, mint amennyi jó-vedelmet hoz a gazdának, akkor eljön a mi gazdasági megújulásunknak boldog ujéve, akkor el-tűnnek egyenként a ráncok a gondterhes homlok-ról, akkor nehéz munkával, verejtékes fáradsággal, hangyaszorgalommal megmentjük gyermekeinknek az ősi rőget, a mindenkit eltartó, mindenkinek kenyeret adó magyar földet.

Az új esztendő hajnalán bontsuk ki a meg-újulás zászlaját és e zászló alá tömörüljön min-den magyar, aki szereti földjét, szereti családi tűzhelyét, szereti hazáját és szereti gyermekeit. E szózat, mint a vészjelző sziréna bugása, szálljon be minden kastély és minden kunyhó ablakon és rázzon fel mindenkit tepsző álmából, aki magyar.

A Falu Országos Földmives Szövetség Ricsén falunapot rendezett.

F. hó 18-án méreteiben impozáns ünnepe volt nemcsak Ricsének, de az odasereglett egész Bodroglóknak. A központ képviselőjében dr. Weiss István min. tanácsos, a Faluszövetség igazgatója, Balogh Kálmán szövetkezeti igazgató, Brózik Dezső gazd. iskolai igazgató és Radnóthy István, a Faluszövetség titkára jelentek meg.

A hősök ligetében dr. Weiss István min. tan. beszéd kíséretében megkoszorozta a hősök emlékoszlopát, majd vitéz Sárly Jenő őrnagy szólott az ünneplő közönséghez.

A falufejlesztési értekezleten — melyen a járás nagybirtokosai közül is sokan megjelentek — dr. Weiss István a közönség figyelmét teljesen lekötő, rendkívül érdekes és tartalmas beszédben vázolta a mai gazdasági válságot, amelyet lelki válság is kísért. Összehasonlította a város és falu helyzetét s kifejtette, hogy mennyire jogos kíván-sága a falunak az, hogy a falu az általa viselt közterhekből kapja meg az őt megillető részt.

Utána Brózik Dezső gazd. iskolai igazgató a mai gazdasági termelésről tartott előadást, rámu-

ltalva a termelési irány megváltoztatásának szükségére.

Balogh Kálmán, a Hangya szövetkezet igazgatója, a gazdaközönség általános helyeslése közben, a termelvények szövetkezeti uton való értéke-sítésének előnyeiről beszélt.

Ezt követte a gazdák felszólalása. Nagy fel-tűnést keltettek Körmöndi János Ádám ricsei és Oláh Gábor kisorozvágyi gazdák nagyon értelmes, jól előadott javaslatai, kik saját elgondolásaikat oly helyesen indokolva adták elő, hogy az országot járó budapesti előkelőségek figyelmét is megragadta az általuk előadott indítvány.

Midőn ezt örömmel megállapítjuk, szüksé-gesnek tartjuk megemlíteni, hogy az említett gazdák egyike a múlt évben a ricsei téli gazdasági tan-folyamot, a másik mezőgazdasági szakiskolát vég-zett s az ott szerzett ismereteket nemcsak saját maguk, hanem a köz javára is fordítják. Bár meg-értené a gazdaközönség mielőbb, hogy tanulás, tudás a jó gazdálkodás alapfeltétele.

Walter József kiscigazda, a sárospataki Gazda-kör igazgatója nagyon kedves felszólalása után dr. Weiss István min. tanácsos válaszolt a gazdák kérdéseire.

Este 7 órakor Radnóthy István faluszövetségi titkár vetített képeken bemutatta a németországi kiscigazdákat otthonukban és munkájukban.

A közös (köz) legelők gyepesi-tésére kedvezményes áru fűmagot oszt szét a földmiv. miniszter.

A f. évi tavaszi és őszi vetés céljából legel-tetési társulatoknak, birtokosságoknak és közsé-geknek a kereskedelmi árnál 40%-kal olcsóbb jó minőségű fűvetőmagot bocsát rendelkezésre a mi-nisztérium. Az előbb felsoroltak igényüket a vár-megyei m. kir. gazdasági felügyelőségénél mielőbb jelentsék be. A következő vetőmagvak igényelhetők: angol perje, csomós ebir, fehér here, francia perje, hámozott és hámozatlan baltacim, komlós lucerna, korcs- vagy svédhere, közönséges lucerna, nyul-szapúka, olasz perje, réti csenkesz, réti komócsin,

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Igazgatóság: Budapest, IX., Üllői út 1.

Vezérképviselőség: Miskolc, Széchenyi-út 37.

Tűz-, jég-, élet-, járadék-, baleset-, szavatossági-, gépjármű-, betöréses-lopás elleni- és állatbiztosítás.

réti ecsetpázsit, réti perje, szarvaskerep, sziki here, tarackos lippán, tarajos cincor, vörös csenkesz és vörös here. A vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség szükség esetén helyszíni szemle alapján állapítja meg a megfelelő fűmagkeveréket, a szükséges fűmagfélék mennyiségét és a talajnak a fűmagvetés céljából helyes előkészítésére és trágyázására, valamint a fűmag elvetésére nézve utasítást ad.

Ha a felügyelőség az igényelt legelőgazdasági szempontból indokoltnak és a vetés sikerének biztosítása céljából a talaj előkészítését és trágyázását, valamint a fűmag megfelelő elvetését biztosítva látja, úgy megállapítja azt az összeget, amelyet a társulatnak, birtokosságnak, vagy községnek a megállapított mennyiségű vetőmagvak kedvezményes ára fejében fizetnie kell.

Ezt a megállapított összeget legkésőbb 1931. évi február hó 10-éig a felügyelőséghez be kell küldeni.

A vetőmagot az 1931. évi március hó folyamán fogják az igénylők megkapni, melynek szállítási költségeit is viselniük kell.

A vetés sikerének biztosítása céljából a talaj előkészítésére, trágyázására és a fűmag elvetésére nézve a felügyelőségtől vett utasítást pontosan be kell tartani.

Rétek és legelők termelőképességének fokozása.

A rét- és legelőgazdálkodás okszerűsége messze elmarad a szántóföldi gazdálkodásban elért országos színvonalától. Már pedig a rét- és legelőmivelés fejlesztése fontos állattenyésztési érdek miatt is a m. kir. földmivelésügyi miniszter országos tevékenységet indított meg s ennek keretében a rétek és legelők helyes trágyázására is különös gondot fordít. Az e téren szerzett gyakorlati tapasztalatok és a trágyázás hasznossága a gazdaközönség előtt még nem ismeretes eléggé, ezért a földmivelésügyi miniszter pályázatot hirdetett a rétek és legelők, különösen a közös (köz-) legelők trágyázásának és feljavításának oly népszerű ismeretetésére, mely alkalmas arra, hogy az a kisgazdaközönség körében elterjedjen. A pályázók közül az első díjat Surányi János és Villax Ödön m. kir. kísérletügyi adjunktusok nyerték el közös munkájukkal, melyet a földmivelésügyi miniszter „Rétek és legelők termelőképességének fokozása, különös tekintettel a trágyázásra” címmel adott ki. A népszerű stílusban írott mű foglalkozik a rétek és legelők

trágyázásával, javításával, ápolásával és használatával E munka több példányát megküldte a földmivelésügyi miniszter ur egyesületünk részére. Amíg a készlet tart egyesületi tagok díjtalanul kaphatják a titkári hivatalban.

Pályázati hirdetés.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara „Purgly Emil mintagyümölcsöse és gyümölcsstermelési kísérleti telepén” a földmivelésügyi Minisztérium támogatásával létesített

kertmunkásképző iskolában

14 kertmunkás felvételre pályázatot hirdetünk.

Az iskola célja, hogy elméleti, de különösen gyakorlati kiképzést nyújtson a munkásoknak, akik a gyümölcsstermelés, a helyes faápolás és védekezés terén teljes szakképzettséget nyernek abból a célból, hogy a gyümölcsösökben mint szakmunkások, munkavezetők, esetleg kisebb házi kertekben mint önálló kezelők alkalmazhatók legyenek. A 2 évfolyam elvégzése után a tanulók bizonyítványt kapnak.

A növendékek a zöldségtermelés, szőlőmivelés s általában a többi kertészeti munkákban is kiképzést nyernek.

A növendékek a gyümölcsösben és az ezzel összefüggő összes üzemekben az egész éven át felmerülő minden munkát végezni tartoznak, a kertészet vezetőjének utasítása szerint.

Az iskola tartama 2 év és a tanrend úgy van megállapítva, hogy tavasszal, nyáron és ősszel a gyakorlati, míg a téli hónapokban az elméleti kiképzés folyik, nem olyan iskola tehát az, ahol állandóan teremben kell ülni és időnként sétálgatni, vagy felügyelni, hanem olyan, ahol tavasztól őszig egy nagy mintakertben minden előforduló munkát végezni kell az elméleti oktatáson kívül. Az iskolát sikerrel végzettek nagyobb gazdaságokban (kertészetekben, gyümölcsösökben való elhelyezését a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara elősegíteni igyekszik.

A növendékek részére lakást, fűtést, világitást, mosást és ételmezést az iskola ingyen nyújt s ezenkívül a növendékek havi 12 pengő zsebpénzt kapnak, mely összegből 4 pengő visszatartatik és az iskola elvégzése után egy összegben kerül kifizetésre. Ágyneműt szintén az iskola ad.

Felvételi kellékek:

a) 17 - 24 éves életkor, ami születési anyakönyvi kivonattal igazolandó.

A M. KIR. FÖLDMÍVELÉSÜGYI MINISZTERIUM NÖVÉNYVÉDELMI ÉS NÖVÉNYFORGALMI IRODÁJÁNAK

ÚTMUTATÓJA A GYÜMÖLCSÖS TÉLI KEZELÉSÉRE

A különféle kártevők által okozott károk nagysága hazánk gyümölcsstermesztésében hihetetlen összegeket jelent. Almafa állományunkat veszélyezteti a vértetű rohamos elterjedése, alma- és körtetermésünk úgyszólván kivétel nélkül férges és ezért a külföldi értékesítés tekintetében számításba nem jöhet, úgyszólván igen nagy károkat okoznak a különféle gombabetegségek is. Ezért elsőrendű érdekünk, hogy gyümölcsstermésünk megvédésére minden lehetőt megtegyünk. A termés megvédése azonban csak akkor válik lehetővé, ha a védekezést nemcsak szórványosan egyes kertekben, hanem az egész országban mindenütt egyöntetűen végrehajtják, mert a befektetett

költségek csak úgy hozzák meg a megfelelő hasznot, ha a gazda nincs kitéve annak, hogy védekező munkájának eredményét a szomszédos kertekből átjutó kártékony gombabetegségek és rovar-kártevők lényegesen megnehezítik. A védekezést már télen meg kell kezdeni.

A gyümölcsös téli védekezési munkálatai két részre oszlanak:

1. A gyümölcsfák tisztogatására és a talaj megmunkálására,
2. a fának különböző rovar- és gombaölő szerrel való megpermetezésére.

I. A gyümölcsös tisztogatása és a talaj megmunkálása

Lombhullástól, rügyfakadásig a fákon található összes hernyófészkeket, úgyszólván a fán maradt száraz lombot, virágokat hernyózócollóval el kell távolítani és el kell égetni. Ugyanígy kell eljárni a fákon levő összeszáradt gyümölcsökkel, az úgynevezett gyümölcsmúmfákkal is, amelyek a gyümölcspenész (monilia) betegségnek csíráit hordják magukban. A fák törzsét és vastagabb ágait kéregkaparóval vagy drótkéssel alaposan meg kell tisztítani és a lehullott kéregtörmeléseket, a lekapart zuzmót és mohát szintén a helyszínen el kell égetni. A fa száraz, beteg és fertőzött ágát fűrészelve le. A betegségtől elpusztított vagy megfertőzött beteg, száraz gallyakat, amelyekben a gombabetegség csírái rejtőznek, oly módon kell eltávolítani a fáról, hogy velük az egészséges ágrészről is egy arasznyit vágjunk le.

Az elsűrűsödött koronából a felesleges, vagy egymást súroló ágakat, gallyakat ősszel le kell vágni. A koronaágak ritkítását már a fiatal fák nevelésénél meg kell kezdeni, hogy a nagy sebek, melyeket később a fa idősebb korában ejtenénk, elkerülhetők legyenek. A napfény és a levegő a rügy képződésére, a gyümölcs fejlődésére feltétlenül szükséges, mert a nap-

sugár és a levegő járása már magában is megnehezíti a gombabetegségek és rovar-kártevők elhatalmasodását. A gyümölcsfák alatt összegyűlt hulladékot gereblyézzük össze és a levágott ágakkal és gallyakkal együtt a helyszínen égessük el. A fákon található összes sebeket, származzanak azok bármitől, símírára ki kell vágni és sűrű gyümölcsfakátránnyal be kell kenni, hogy a levegő, a víz, a rovar és gombakártevők elől légmentesen el legyenek zárva. Különösen fontos ez a vértetves fák tisztogatásánál.

Gyümölcsfakátrány házilag is készíthető kőszén, vagy fakátrányból, ha azt lassú nyitott tűzön egy óra hosszat főzzük. A főzés alatt eltávoznak belőle a maró, a fára veszedelmes anyagok s olyan sűrűségűvé válik, hogy nem folyik szét a fán, hanem jól kenhető és nem ivódik a fába. Néha egy órai főzés után is híg marad a kátrány. Ilyenkor fél-háromnegyed órával tovább főzzük s ha ekkor sem válik kihűlés után megfelelő sűrűségűvé, a kátrány felének, negyedének megfelelő mennyiségű frissen oltott, vaj-szerű meszet főzünk vele össze. Így elkészítve; rendszeren már egy félóra múlva elég sűrűvé válik és a fán fényes mázszerű bevonatot ad.

Nem szabad bemázolni a fák törzsét mésszel, meszes trágyával, véres agyaggal, sárral és hasonló anyagok keverékével, mert ezzel sem a rovarokat, sem a gombacsírákat nem öljük meg, sőt még sokszor ártunk is vele a fának.

Levegőre a fák gyökérzetének is szüksége van. Ezért legjobb, ha a gyümölcsös területén a fasorok között sekélyen gyökerező kapásnövényt termesztünk, hogy annak megművelésével a talajt állandóan porhanyósan és gyommentesen tarthassuk. Azonban legalább a fák alját egészen a csurgóig ásónyom mélyen ássuk fel, hogy a föld felszínén levő gombacsírák és káros rovarok mélyen a földbe kerüljenek és ott elpusztuljanak.

A gyümölcsfákat háromévenként érett trágyával meg kell trágyázni. Ez alól kivétel a barack, mandula, cseresznye és meggy. Ezeket kevesebbet kell trágyázni és inkább hígított trágyalével és komposzt trágyával.

A gyümölcsös földjének fűvel, vagy lucernával való kihasználása káros, mert egyrészt elzárja a talajt a levegőzéstől, másrészt az állati és növényi kártevőknek legjobb búvóhelye.

Fiatalabb gyümölcsfák gyakran visszamaradnak fejlődésükben. Ezt rendszerint a fertőző gyökérgolyva okozza. Ha gyökérgolyva jelenlétéről meggyőződünk, a beteg fát ássuk ki és égessük el. A kiszedett golyvás fa helyére fát csak akkor ültessünk, ha gyökereit a gyökérnyakig előbb félórára 1/2%-os higanyos esávázószerrel készült agyagpépbe mártjuk.

A téli araszolókat tavaszi kártétele ellen már télen szeptember közepétől december végéig a fák törzsére szorosan rákötött papírovekre kent hernyóenyvgyűrűvel védekezni kell. Ezáltal az ősszel és

tél kezdetén rajzó szárnyatlan nőtényipilléknek a fa koronájába jutását és letojását akadályozzuk meg. Készen kapható jó gyantás hernyóenyv a Hiberna és Sotor.

A körterügyfűrőbogarat ponyvára, vagy lepedőre rázással, összeszedéssel és elpusztítással már ősszel, szeptember—októberben irtanunk kell, amikor a letojás munkáját végzik. Testvérfaját az almabimbólikasztóbogarat március—áprilisban irtjuk hasonló módon. A bogárrázást 2—3 naponként mindaddig folytatni kell, amíg bogár akad.

A kéreg és faszuhok ellen szintén télen kell védekezni a fertőzött fának a kivágásával és elégetésével. A fa szuvasodását a száradás kezdete előtt is elárulják a törzs és az ágak héjának a felszínén látható madársörétnyi, éles szélű likak. A szuhok elsősorban a fagytól, vagy más okból gyenge, beteges fákat támadják meg. Ezeket tehát mielőbb el kell távolítani az egészséges fák megmentéséért. A kivágott fákat azonban még tavasz előtt el kell égetni, mielőtt a bogarak kibújnak és elszélednek.

A cseresznyelégy, a narancslégy, valamint a gyümölcsrontó poloskaszagú levéldarázs gyérítésére a fák alatt levő földet egy méterrel a koronán túl terjedő körben tavasszal, fakadás előtt jó ásónyomnyira gondosan forgassuk le. Ezt a munkát akkor is el kell végezni, ha ugyanazt a földet kapával, ásóval már ősszel meglazítottuk volna, hogy a mélyre került nyüvekből, a hernyókból, bábokból fejlődő legyek és darazsak kibujását megakadályozzuk.

Nyúlragás ellen faiskolában és gyümölcsösben kerít és hiányában legjobban úgy védjük fiatal fáinkat, ha a törzset a szükséges magasságig náddal vagy papirossal jól bekötjük.

II. A gyümölcsös téli permetezése

A gyümölcsfák betegségei két csoportba sorolhatók. Egyik csoportba azok a betegségek tartoznak, amelyeket élősködő gombák okoznak, a másik csoportba pedig azok, amelyek a különböző rovaroktól származnak.

A következőkben felsoroljuk azokat a szereket, amelyek a téli védekezéskor tekintetbe jöhetnek és azokat a kártevőket, amelyek ellen e szerek védelmet nyújtanak.

a) Gyümölcsfakarbollineummal (Dendrin, Enda, Neodendrin) irtjuk a gyümölcsfák különböző pajzstetveit és a vértetűt. Elhanyagolt, zuzmós, mohás fák tisztogatására is alkalmas. A gyümölcsfakarbollineum csak akkor fejt ki teljes hatását, ha azt ősszel, lombhullás után, vagy tavasszal, fakadás előtt két-három héttel alkalmazzuk. Közönséges karbollineum permetezésre nem használható, mert az vízzel nem keveredik és árt a fának. Gyümölcsfák permetezésére mindig csak erre a célra készült karbollineumkészítményeket használjunk. A gyümölcsfakarbo-

lineum bőrméreg, a bőrön keresztül hat a kártevő rovarokra, tehát vele a permetezést áztatásszerűen kell elvégezni, mert csak az a kártevő pusztul el, amelyet a permetlé ért. A gyümölcsfakarbollineumot alma- és körtefákra vértetű és pajzstetvek ellen 20%-os oldatban használjuk. A szilvafák pajzstetveit ellen 15%-os oldattal permetezzük. Zuzmók és mohok irtására 10%-os oldatban kell alkalmazni. Az oldatot úgy készítjük el, hogy 100 liter lehetőleg lágy eső- vagy patakvízben 20—15 vagy 10 kg gyümölcsfakarbollineumot (aszerint, hogy 20—15 vagy 10%-os oldatot kell készítenünk) lassankint beleöntünk és jól elkeverünk. Ha Neodendrint használunk, akkor abból mindig feleannyit veszünk, mint az Endából vagy Dendrinből. Ha a rendelkezésre álló víz nagyon meszes, kemény, úgy hektoliterenként egy-két marék (20 deka) mosósóddal meg-
lányítjuk.

A simahéjú és fiatal tiszta fákat, úgyszintén a díó-, kajszi-, cseresznye- és meggyfákat általában

gyümölcsfakarbolineummal permetezni nem kell, őszibarack- és mandulafákat pedig tilos.

b) Kéntartalmú szerekkel (mészkenlé, Polibar, Solbar) védekezünk télen a gombabetegségek ellen és kisebb rovarfertőzés esetén. A mészkenlé olesósága miatt igen alkalmas a gyümölcsfák rendszeres téli permetezésére. Enyhébb fertőzés esetén különböző pajzstetvek állandó gyérítésére, zuzmó és moha, úgyszintén sok gombakártevő irtására teljesen megfelel. Házi elkészítése a következő: Főzésre alkalmas lehetőleg 20 liternél nagyobb (vas) edényben megoltunk 1,5 kg jóminőségű égetett meszet 2—3 részletben hozzáadott 2 liter vízzel. A megoltott mészhez aztán részletekben hozzákeverünk 2 kg kénport (kénvirágot), majd 8 liter vizet adunk hozzá. Az egészet jól összekeverve, a keverőn megjelöljük, hogy milyen magasságra ér a folyadék. Azután a keveréket felforraltjuk és a forrástól számítva egy óráig forrásban tartjuk, miközben az elpárolgó vizet a keverőn alkalmazott jelzés figyelembevételével időnkint (kb. 5—10 percenkint) pótoljuk. A forralásnál vigyázni kell arra, hogy a habzó forró folyadék ne kerüljön a vele dolgozó szemébe, arcára vagy kezére, mert erősen maró hatású. A forralás befejezése után vízzel pontosan kiegészítjük az oldatot az eredeti térfogatra és lehűlés után vagy a permetlé készítésére használt edénybe, vagy az eltartásra alkalmas fa- vagy üvegedénybe szűrjük. A mészkenlét 2—3 napnál hosszabb ideig levegőn hagyva, bomlás nélkül eltartani nem lehet, ezért mindig frissen kell készíteni, vagy pedig egy napon belül fel kell használni. A mészkenlé elváltozását, illetve hatásának csökkenését úgy akadályozzuk meg, hogy a töményoldatra egy ujnyi vastagon olajat vagy zsírt öntünk, amely rajta rétegesen megmarad. Teletöltött, jól eldugaszolt üvegedényben, fa- vagy vashordóban is eltartható. A kapott tömény mészkenléből ha 20 litert 80 liter vízzel hígítunk, téli permetezésre alkalmas permetlévet nyerünk. A mészkenlé a rézpermetezőt megtámadja. Ezért a mészkenlé permetezésére

belül óozott vagy különleges fémből készült permetezői kell beszerezni. Tömény mészkenlét ma már gyárilag is készítenek.

A mészkenlével egyező hatású két szer a Polibar és a Solbar.

c) Bordói lével (meszes rézgálic-oldat) védekezünk télen, ha rovarkártételről nincs szó, a gombakártevők (monília, varasodás, őszibarack levélfoltossága stb.) ellen. A bordói lét téli permetezésnél 2%-os oldatban használjuk, melynek készítése a következő: 2 kg rézgálicot 50 liter vízben feloldunk. A feloldás legcélszerűbben úgy történik, hogy a kimért rézgálicot zsákban vagy kosárban a kádba meritjük. A rézgálic így néhány óra alatt feloldódik. Ugyancsak lemérjük a szükséges 1 kg égetett darabos meszet, kevés vízzel assan megoltjuk, felhígítjuk, azután 1 hl-es hordóba öntjük és feltöltjük 50 literre. A külön készített 50 l rézgálicoldatot lassan és folytonos keverés közben öntjük a mésztejhez. Ha égetett mész nem áll rendelkezésre, szalonnás meszet is használhatunk, csak hogy ebből 2 kg-ot kell vennünk. Szükséges a közömbösítést lakmuszpapírral ellenőrizni. Minden patikában kapható. Ha a már összetöltött és jól összekevert bordói lébe mártott piros lakmuszpapír megkékül, úgy a közömbösítés megtörtént, ha piros marad, úgy még kevés meszet kell adni az oldathoz, egészen addig, míg a lakmuszpapír megkékül.

Régebben a bordói lét fordítva készítették, azonban az újabb vizsgálatok kimutatták, hogy a fenti előírás szerint készült lé jobban tapad és így gombaölő, vagyis védőhatása nagyobb. A bordói levet lehetőleg elkészítése napján kell kipermetezni, mert állás közben védőhatása csökken.

A permetezőlé készítésére használt mész lehetőleg frissen égetett, vagy frissen oltott legyen és ne legyenek benne agyagos vagy homokos részek. A romlott vagy piszkos mész nem biztosítja a szükséges mészfölösleget s esetleg a rézgálicot sem közömbösíti teljesen.

III. A téli permetezések végrehajtása

A gyümölcsfakarbolineumos permetezést legjobb ősszel, közvetlen a teljes lombhullás után elvégezni, a réz-, vagy kénvegyületekkel való permetezést pedig tavasszal, rügyfakadás előtt 2—3 héttel kell végrehajtani.

Ha azonban a permetezést a tél végére hagytuk (2—3 hét rügyfakadás előtt), úgy azt először a réz-, vagy kénvegyületekkel kell elvégezni s ezt követően egy hét múlva gyümölcsfakarbolineummal. Gyümölcsfakarbolineummal nem jó előbb permetezni, mert a karbolineumozott fák zsíros felületén a bordói lét nem tapadna és nem fejtene ki gombaölő hatást. A téli permetezésnél vigyázni kell arra, hogy azt feltétlenül a fák nyugalmi időszakában hajtsuk végre,

mert a gyümölcsfakarbolineum és az erősebb réz- és kénvegyületek is a zöld növényzetet, vagy a fejlődésnek indult bimbókat, rügyeket menthetetlenül leperzselik. A tapasztalat szerint leghatásosabb közvetlen a teljes lombhullást követő vagy 3—4 héttel a fakadás előtt való permetezés, mikor a kártevők már kezdenek felbújni téli pihenőjükből, vagy még nem kezdték meg azt s így jóval érzékenyebbek minden külső hatással szemben. A decemberi és januári fagyos téli időben való permetezések rovar- és gombaölő hatása nem kielégítő. A téli permetezés, a nyári permetezéssel ellentétben, legyen fűrésztő permetezés, hogy a fa minden ága, galya kivétel nélkül jól megázzon a permetlével. A permetezést a té-

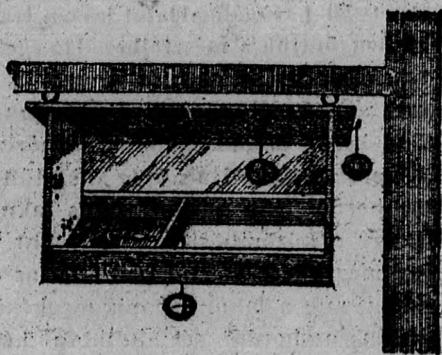
legmagasabb ágán, csúcsán kell kezdeni és úgy kell áganként lefelé haladni. Fagyos napokon permetezni nem szabad.

Gyümölcsfák permetezésére legalkalmasabbak az erre a célra készült magas nyomású gyümölcsfa per-

metezőgépek, amelyekkel a földről is el tudjuk érni a legmagasabb ágait is. Ha ilyenek nem rendelkezünk, úgy létráról permetezzünk vagy több gumicső összetoldásával és póznához, meszelőnyélhez kötésével segítsünk magunkon.

Hasznos madaraink védelme

A gyümölcsfák kártevőivel szemben való védekezésnek a gyakorlati madárvédelem is egyik fontos, nélkülözhetetlen eszköze. A rovarokat pusztító madarak közt legfontosabbak e téren a cinegék, mert ezek télen is nálunk maradnak, tehát a rovarok irtását ilyenkor is folytatják, kiszedve a kéregrepedésekbe bujt rovarokat, azok bábjaikat és elpusztítva

Ablakra szerelhető cinege-etető.

petéiket is. Minthogy e madarak fészkeiket természetes faodvakba vagy harkályok elhagyott fészkeiregibe rakják, mesterséges fészkekkel helyettesítésével könnyen megtelepíthetők a gyümölcsösökben. A fészkek elhelyezése azonban csak félmunka marad, ha e madarak kiteleléséről is nem gondoskodunk. A cinegék ugyanis annyira falánkok, hogy

a koplalást csak nagyon rövid ideig bírják, s ezért hófúvás, valamint ólmos eső idején, amikor a táplálékuk el van előlük takarva, tömérdek pusztul el belőlük.

E madarak télen olajtartalmú magvakkal pótolják a rovartáplálék esetleges hiányait. Legcélszerűbb tehát, ha tökmagot, napraforgó- vagy kendermagot adunk ilyenkor nekik, megpótolva fonálra akasztott faggyúdarabokkal is. Ezeket az anyagokat azonban úgy kell elhelyeznünk, hogy a cinegék a hóviharban és ólmos eső idején is megkaphassák, tehát akkor is, mikor leginkább vannak rájuk szorulva. Esőtől, hótól és széltől védett helyen kell tehát az etetést végezni: verandákon, házereszek alatt, déli irányba állított ládáknak, leghelyesebben azonban körülfutó üvegkerettel védett vagy oldalt üvegezett és alulról bejárható készülékekben. (Ily készülékek ábrái a M. Kir. Madártani Intézet díjtalanul kapható madárvédelmi kiadványaiban láthatók.)

Az etetők közelébe mesterséges fészkeköt is tegyünk, hogy a cinegék ebben tölthessék a hideg éjszakákat s ezáltal is helyhez szoktatva, tavaszra ott fészket is rakjanak.

A cinegék az etetők körül is egész nap bogarásznak és tapasztalat szerint itt és ilyenkor végzik a legértékesebb tisztogató munkát, bőven meghálálva a gyümölcsstermesztő gondoskodását.

A Földművelésügyi Minisztérium Növényvédelmi és Növényforgalmi Irodája (Budapest V., Kossuth Lajos-tér 11., Földművelésügyi minisztérium) a M. Kir. Rovartani Állomás (Budapest 11., Kitalabel 1. út utca 1.), a M. kir. Növényélet és Körtani Állomás (Budapest 11., Hermann Ottó utca 15.) a M. kir. Madártani Intézet (Budapest 11., Hermann Ottó utca 15.) és a M. kir. Kertészeti Tanintézet (Budapest 11., Nagy-Boldogasszony utca 45.) útmutatásai alapján minden gyakorlati, növényvédelmi és kertészeti kérdésben válaszbélyeg beküldése mellett azonnal díjtalanul ad felvilágosítást a hozzáforduló gazdáknak, úgyszintén a fentnevezett irodában kedvezményes áron beszerezhetők a védekezéshez szükséges szerek és eszközök.

KIADJA A M. KIR. FÖLDMŰVELÉSÜGYI MINISZTERIUM.

b) Igazolvány arról, hogy a folyamodó kizárólag földműveléssel, vagy kerti (esetleg szőlészeti) munkákkal foglalkozott.

c) Munkára teljesen alkalmas, tökéletes ép és erős testalkat, valamint jó látó és halló képesség, ami községi orvosi bizonyítvánnyal igazolandó.

d) Erkölcsei valamint nőtlenségi bizonyítvány.

e) Az elemi iskola 4 osztályának elvégzését igazoló iskolai bizonyítvány.

Akik katonai szolgálatot igazolnak, a felvételnél előnyben részesülnek.

A fenti okmányokkal felszerelt kérvények a Duna-Tisza-közi Mezőgazdasági Kamarához (Kecskemét, Rákóczi-ut 17-19. sz.) 1931 február hó 1-ig nyújtandók be. A felvett növendékek március hó 1-én tartoznak jelentkezni, amely alkalommal a mezőgazdasági munkások részére előírt munkakönyvet tartoznak a kertmunkás iskola vezetőjének átadni.

Kecskemét, 1930 december hó.

Dr. Gesztelyi László sk. vitéz Purgly Emil sk.
igazgató. elnök.

Gyümölcsészeti rovat.

Rovatvezető: gróf Széchenyi-Wolkenstein Ernőné.

A recski gyümölcsészeti tanulmányút.

Irta: Kneiszl Emil, várm. faisk. felügyelő.

Hónapokkal ezelőtt, 1930 szept. 13-án a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara a Chinoin ujjpesti vegyészeti gyárral karöltve, gyümölcsészeti tanulmányi kirándulást szervezett a Kosztka Ágoston pécsi csendőralezredes tulajdonát képező s jelenleg a Chinoin-gyár kezelésében lévő recski (Heves vm., pétervásári járás) gyümölcsösbe.

A tanulmányúton Zemplén vármegyéből ketten vettünk részt: Engelberth Rezső, a Zemplénvármegyei Gazdasági Egyesület titkára és e cikk írója.

E kirándulásra a gyümölcsészet iránti őszinte érdeklődés és azon elhatározás késztetett, hogy mindent megfigyelek, mindent feljegyzek s tapasztalataimat a Zempléni Gazda hasábjain hiven közölni fogom. Sajnos, különböző körülmények és hosszabb betegeskedésem eddig megakadályoztak abban, hogy e tanulmányúttal érdeme szerint foglalkozzam. Miután azonban az itt szerzett tapasztalataim most is teljes mértékben aktuálisak, értékükből semmit sem vesztek s azoknak igen

tisztelt gyümölcsstermelőink hasznát vehetik, ezért most utólag ismertetem meg azokat.

A legnagyobb mértékben az sarkalt e kirándulásra, hogy lássam, tud-e a Chinoin féregmentes és fuzikládium-mentes (gyümölcsragya-mentes) almát termelni? Mert ez a két baj teszi gyümölcsünket piacképtelenné s különösen a külföldre való szállításra alkalmatlanná. Nyugodt lélekkel, teljes felelősségérzet mellett, a legnagyobb nyilvánosság előtt kijelentem, hogy a recski gyümölcsös roskadásig gyümölcscsel megrakott 2200 almafaján férges gyümölcsöt nem tudtunk találni és a fuzikládiumnak nyomát sem láttuk. Egy-egy almán észrevettünk fekete pettyet, amely féregrágásnak látszott. Diadallal mutatta fel egy-egy kiránduló az ilyen almát. De Friedl Gusztáv, a Chinoin igazgatója azonnal felvágta a gyanus almát s láthattuk, hogy az ilyen alma is féregmentes. Az esetnek az a magyarázata, hogy az almamoly álcája belekóstolt ugyan az almába s héját meg is sértette, de az alma felületére permetezett s azt borító Arzola méregtől azonnal el is pusztult s nem hatolhatott be az alma husába. Megjegyzem, hogy ilyen gyanus almát is csak igen elvéve találtunk.

Ezért le kell szögezmem azt a tényt, hogy a Chinoin-gyár az ő eljárási módjával ugyiszólván 100%-ig féregmentes és fuzikládium-mentes almát termelt a recski gyümölcsösben.

Ezt rendkívül fontosnak tartom, mert ez teszi lehetővé azt, hogy a gyümölcsstermelést s elsősorban az almatermelést komoly, sokat jövedelmező gazdasági ággá fejlesszük. Ez a tapasztalás jogot ad nekünk arra, hogy élesen szembeszálljunk egyes elfogult szőlőtermelők és maradi gazdák azon káros felfogásával, hogy a gyümölcsstermelés nem komoly gazdasági ág s hogy a gyümölcsös-kert nem igényel és nem érdemel kezelést. Szembe kell szállnunk azzal a felületes, könnyelmű kritikával is, amely minden permetezést, minden permetező anyagot előre szélhámosságnak minősít, amelyet csak az érdekelt gyárak reklámjai fujnak fel olyan áldást hozónak s amely csak az érdekelt gyáraknak használ.

Szó sincs róla, hogy én is a vegyigyárak mellett üssem a dobót. Majd rámutatok én egyszer a permetezőanyag-gyártás és forgalombahozás hibáira is, de a Chinoin recski gyümölcsösében tapasztalt fenti tényt teljes mértékben el kell ismerni és a szakszerű gondozás, permetezés javára irni. Az ilyen kézzelfogható reklám becsületes reklám, minden tekintetben jogosult és a hazai gyümölcsstermelésre áldásos hatást gyakorol.

A m. kir. földművelésügyi minisztérium által az Országos Pomológiai Bizottság kebeléből *Angyal Dezső* elnök vezetésével az 1929. évben vármegyénkbe kiküldött bizottság szerint, — amely vármegyénk különböző vidékein 6 napon át végzett tanulmányokat, — Zemplén vármegye a gyümölcs-termelésre kiválóan alkalmas. Ez a legilletékesebb megállapítás kötelességünké teszi, hogy az okszerű gyümölcsstermesztés iránt komolyan érdeklődjünk. A recski kirándulás részletes leírását abban a reményben teszem közzé e lap hasábjain, hogy a gyümölcsstermesztés iránt szélesebb körök érdeklődését fogom felkelteni.

Magas nivóju tanulmányut volt a recski kirándulás. A résztvevők közül a következők neveit sikerült feljegyezni: Berzeviczy Zsigmond, a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara igazgatója, Wittner Ernő kamarai ig. helyettes, Somogyi Ferenc kamarai osztályvezető, Madarász Elemér kamarai titkár, Miskolc; Boér Tibor, Friedl Gusztáv a Chinoin gyár igazgatója, Kosztká Ágoston csendőralezredes Pécs, Bory Endre áll. gyüm. szakelőadó Sóstóhegy, dr. Greittner Antal birtokos Miskolc, Vitéz Győző országgyűlési képviselő Fáj, Vitéz Árpád birtokos Felsőméra, Vitéz Attila abauji gazd. egyesületi titkár Encs, Simák Ferenc birtokos Bódva, dr. Kemény Imre ny. min. tanácsos, birtokos, dr. Schleiminger László tb. megyei főorvos, Kékessy Zoltán, Tarnay Miklós, Kovách György, Kövér Péter, Kohlmann Lajos birtokosok Tiszafüred, Zsolnay Endre birtokos Tiszaörs, Klein Sándor birtokos Miskolc, dr. Barth György tvszéki elnök, gyümölcsstermelő Miskolc, Somogyi Ferenc kamarai osztályvezető Győr, Krémer Ernő kertészeti intéző Sárvár, Szepessy László birtokos Korlát, Szepessy Zoltán földbirtokos Forróencs, Beer István, Hajdu István, Kápolnay Gábor Recsk stb.

A parádi állomáson autók várták a társaságot. A recski gyümölcsösben Friedl Gusztáv, a Chinoin igazgatója és Kosztká Ágoston, a gyümölcsös tulajdonosa üdvözölték a kirándulókat. — Ezután Friedl igazgató röviden megismertette a gyümölcsös történetét s közölte az érdekesebb és tanulságosabb adatokat. Előadása szerint a gyümölcsös 20 éves. Területe 30 hold, 2200 gyümölcsfával. A Chinoin-gyár két esztendővel ezelőtt vette feles kezelésbe. A gyümölcsös fennállása óta évi 70 métermázsánál nagyobb termést nem adott s ez is 70—80%-ban férges volt. Ezért tulajdonosa ki akarta irtatni, hogy a területet mezőgazdasági művelés alá vegye. A Chinoin kezelésében 1929-ben 500 métermázsa férgmentes termést adott s

most, 1930-ban 1600 métermázsa, azaz 16 vagon alma termett. A termést 80—90.000 P-re értékelte. Az összes költségek 17.000 P-t tettek ki. Kiemelte, hogy a gyümölcsös a munkát és a költségeket sokkal jobban meghálálja, mint bármely más mezőgazdasági üzemág. Az értékesítés pedig korlátlanul mondható, mert a magyar gyümölcs ize utólérhetetlen s mert a gyümölcsfogyasztás a modern orvosi felfogásnak megfelelően igen nagy mértékben terjed. Tultermeléstől egyáltalában nem kell tartani. Majd kiemelte, hogy a gyümölcsvédelem, a gyümölcsfák szakszerű gondozása sokkal nehezebb, komplikáltabb s több gondot, szakértelemet kíván, mint a szőlő. A védekezést meg kell tanulni. Legjobb, ha több községbeli, illetőleg környékbeli gyümölcsstermelő szövetkezik s közösen egy szakembert tartanak. A szóban, vagy írásban adott legelőkétesebb védekezési recept sem ad tökéletes utbaigazítást a védekezési munkálatokra, ezek idejére. Az egyes permetezések, porozások stb. idejét csak a helyszínen s csak szakember állapíthatja meg. Pl: a lisztharmat fellépésénél 1—2 napi késedelem is már kudarcot szül. Állandóan résen kell lenni, a bajt felismerni s csirájában elfojtani. Sablonos, előre megállapított időpontok szerinti védekezés olykor beválik, de gyakrabban a sok munka és nagy költségek dacára eredménytelen.

Ezután áttért a Recsken követett védekezési mód ismertetésére. Ez röviden a következő: A mechanikai kezelés, azaz kaparás, ritkítás, tisztítás, a sebeknek Almolával való bekenése után következik a fának nyugalmi állapotában (lombhullástól rügyfakadásig) férgek, gombakártevők ellen erősebb szerekkel való permetezése. Recsken először kora tavasszal, rügyfakadás előtt permeteztek a következő oldattal: 100 liter vízben 3 kg rézgálic, 2 kg mészből bordói levet készítettek s ehhez 10 kg *Novenda* gyümölcsfakarbolineumot keverték. Permetezéshez a legjobban bevált *Calimax* — maganyomású permetezőgépeket használták. (Kapható Geittner és Rausch cégnél, Budapest, Andrássy u. 18.) A második kezelést virágzaskor adták. Ekkor *Pulvarzol* (arzen, kén, réz) porozószerrel poroztak. Ez kitűnően bevált a virágmonília, az araszoló és egyéb rágó kártevők ellen. Ezt közönséges porozógéppel hajtották végre, melyhez 2.5 m. bádóg hosszabbító csövet alkalmaztak. Friedl igazgató ezt a porozást *döntő* hatásúnak mondta a kitűnő eredmény elérésére. A harmadik védekezést közvetlenül virágzás után, illetve a virágzás utáni 8 napon belül végezték. Ez alkalommal 100 liter vízben

$\frac{1}{2}$ kg rézgálicot, $\frac{1}{2}$ kg szalonnás meszet (megalvadt mész), $\frac{1}{4}$ kg Sulfarolt és $\frac{1}{4}$ kg Arzolat oldottak fel. A negyedik, ötödik és hatodik permetezéskor 100 liter vízbe 1 kg rézgálicot, 1 kg szalonnás meszet, $\frac{1}{2}$ kg Sulfarolt és $\frac{1}{4}$ kg Arzolat tettek. Ezek közül a hatodik védekezés július végére esett. Ez utóbbi három permetezés pontos idejét előre megszabni nem lehet. Általában 2–3 hetenként kell ezeket végezni szükség szerint, eső után például azonnal a következő napon. A hatodik, azaz július végi, ill. augusztus eleji permetezés igen fontos az almánál, mert nálunk akkor rendszerint igen meleg, száraz időjárás van s az almamoly úgy elszaporodhatik s úgy elférgesítheti az eddig 100%-ig megvédett gyümölcsöt is, hogy minden munkánk kárba veszhet.

Igen érdekesen védekeznek Recskén a vértetű ellen. Ezt a szívóférget, almagyümölcsöseinknek ezt az átkát teljesen kiirtani sohasem lehet, de annyira gyériteni, hogy el ne harapódzék s kárt ne tegyen, — lehet. A sebhelyeknek Almolával való bekenése s a Novenda permetezés hatásos, de nem elegendő. Recskén tavasztól őszig tartó állandó őrszolgálatot rendeztek be a vértetű ellen, amely fehér, gyapotszerű kinézésével már csirájában elárulja magát. Egy embernek semmi más dolga, mint napról-napra végigjárni a gyümölcsöt, alaposan végigvizsgálni a fákat, hogy hol mutatkozik a vértetű. Ennek az embernek a hátán az erős sugaru permetezőgép 6%-os Libex oldattal, kezében bádogedény higitatlan Libexel és ecsettel. A vastag ágakon, törzsön látható vértetű-foltokat a tömény oldattal beecseteli, a hajtásokon látható vértetűt pedig alaposan bepermetezi. Ez a levéltetű ellen is használ. Meg kell vallanom, hogy az almafákon a leggondosabb kutatással sem találtam vértetűt, illetőleg vértetű által okozott sebhelyet, vagy dudorodást.

(Folyt. köv.)

Vegyesek.

Gazdasági albizottság. A vármegye közgazgatási bizottsága január 13-án tartott ülésében a gazdasági albizottság tagjaiul Kvaszinger József, báró Sennyey Miklós, dr. báró Waldbott Frigyes, báró Waldbott Kelemen, Engelberth Rezső és Onczay Lászlót választotta meg.

A szőlészeti és borászati felügyelőség a Tokajhegyalja területén *szakelőadásait* a következő sorrendben és napokon a községi, illetve hegy-

községi előjáróság által kijelölendő helyiségben, d. u. 3 órakor tartja:

Sátoraljaujhely	január 19,	február 3. és 16-án,
Sárospatak	" 20,	" 4. és 17-én,
Tolcsva	" 21,	" 5. és 18-án,
Erdőhorváti	" 22,	" 6. és 19-én,
Erdőbénye	" 23,	" 7. és 20-án,
Bodrogkisfalud	" 24,	" 21-én,
Tokaj	" 26,	" 19. és 23-án,
Mezőzombor	"	" 10-én,
Szerencs	" 27,	" 11. és 24-én,
Mád	" 28,	" 12. és 25-én,
Tállya	" 29,	" 13. és 26-án,
Abaujszántó	" 30,	" 14. és 27-én.

A Baromfitenyésztők Országos Egyesülete főtitkára, Winkler János gazd. tanácsos, f. hó 31-én d. u. 4 órakor *Sárospatakon* a Gazdakörben, február hó 1-én d. e. 11 órakor *Vajdácán*, d. u. 3 órakor *Bodrogolasziban*, február 2-án d. u. 3 órakor *Károlyfalván* a *baromfitenyésztésről szakelőadást* fog tartani, mely iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg a községek lakói részéről.

Szőlőbirtokos olvasóinkhoz. Elhatároztuk, hogy lapunk szőlőgazdasági rovatában, minden oly hozzánk beérkezett kérdésre, mely a Tokajhegyalja szőlészeti és borászati ügyeire vonatkozik, szakszerű választ adunk. A felvetett kérdések lehetőleg aktualisak és időszakiak legyenek, hogy az adandó válaszban foglalt utasításokat a szőlősgazdák a szőlőművelés és borkezelés terén alkalmazhassák is. Felkérjük ennél fogva a szőlőbirtokosokat, hegyközségek előjáróit, hogy felvilágosítást, utbaigazítást kérő kérdéseikkel lapunk szerkesztőségét felkeresni sziveskedjenek.

Az őszi barack metszéséről ír a *Növényvédelem* és *Kertészet* legújabb száma. Cikkeket közül az olcsó téli permetezésről, az új szőlő telepítési költségiről, a fészekodvak házi készítéséről; ismerteti az őszi barack egész évi permetezését, az összes gyümölcsfák téli metszését stb. A dúsan illusztrált két szaklapból a *Növényvédelem* kiadóhivatala (Budapest, V. ker., Földművelésügyi minisztérium) egy alkalommal díjtalanul küld mutatóanyagot.

Időjárás naptár még megrendelhető a Zempleni Gazda kiadóhivatalában, ára 50 fillér.

Ha előfizetőinknél panasz merülne fel akár lapunk késedelmes kézbesítése, akár egyes példányok elmaradása miatt, kérjük, hogy ezt minden esetben bejelenteni sziveskedjenek.

Felhívás. Minden adózó, akinek kereseti, jövedelmi, illetőleg vagyoni viszonyaiban oly tartós változás állott be, amelynek következtében az 1930. évre megállapított adóalapnak változatlan fenntartása az adózó megváltozott viszonyaira való tekin-

tettel nem lenne megfelelő, a változásokra vonatkozó adatok alapján szabályszerű adóbevallás csatolása mellett legkésőbb január hó végéig kérheti adóalapjának újbóli megállapítását.

Felelős kiadó: Engelberth Rezső ügyv. titkár.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Ezen a helyen a vármegye gazdaközönsége, de különösen a Zemplénavármegyei Gazdasági Egyesület tagjai részére apróhirdetési rovatot nyitunk. Kérjük gazdatársainkat, hogy ezen rovatot minél nagyobb számban felkeresni s azt állandó figyelemmel kíséreni sziveskedjenek.

Hirdetési árak (levélbélyegben is beküldhető): Legfeljebb 4 soros hirdetés egyszeri közlése 1 pengő, háromszori közlése 2 P 40 fillér.

Feketére fényezett, jókarban levő **kocsiszánka** és egy kis egyes szánka eladó.

50 q tiszta **tavaszi bükköny magot** keresek megvételre. Cim a kiadóban.

Eladó 1 drb. Fordson-traktor szíjtárcsával 3 éves, 1 drb. Oliver kettes eke 3 éves, 1 drb. traktor után tárcsa 3 éves, 1 drb. 100 mm. Hoffer és Schrantz cséplőszekrény 6 éves, 1 drb. elevátor 6 éves. Megtekinthető özv. Szepessy Kálmáné gazdaságában Korlátton (Abauj megye).

Jókarban levő **keltető-gépet** (150 tojásra) keresek megvételre.

Alig használt masszív **könnyű sárga kocsi** jutányos árban eladó, Princz Lajosnál Tolcsván, az állomás mellett.

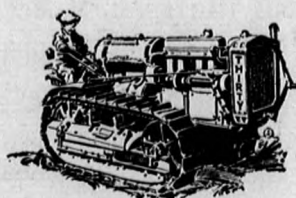
Szőlőoltványok Furmint, Hárslevelű Muskát ottanel, Rizling stb. Ezenkívül Ripária Portális, Berlandiéri, Rupestris gyökeres vesszők előnyös áron beszerezhetők: Szabó Gyula szőlőtelepe Gyöngyös.

Télen is

behavazott utakon
lejtős oldalakon
biztosan jár:

a

CATERPILLAR
REG. U.S. PAT. OFF.
TRACTOR

Téli képes árjegyzéket küld a
vezérképviselőt:

STEYR MŰVEK RT.
Budapest, VI. Lehel-uca 25.

Szilágyi és Diskant Miskolc

gépgyára és malomépítészete.

Gyárt és szállít:

Szab. fatüzelésű generátorokat,

50% üzemanyag megtakarítás

Gőzekealkatrészeket bármilyen gyártmányu géphez

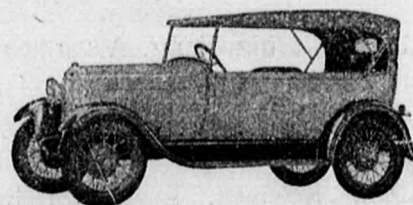
Bor- és olajsajtókat, nyersolaj-motorokat

Malomberendezéseket és munkálatokat

Képviselet:

Első Magyar Gazd. Gépgyár R. T.

vetőgépei, cséplőgépei, malomfelszerelése és

FORD MOTOR COMP

személy-és teherautójai, traktorjai. Állandó nagy alkatrész raktár és javító üzem

2